

"FEMINISTISK BØSSEÆVL"

– et projekt om kønnenes repræsentation i medierne.

I lang tid har jeg haft fornemmelsen af, at der er en skævhed i kønnenes repræsentation i medierne, og jeg har mig sat mig for at se, om denne skævhed kunne visualiseres. Jeg har ved hjælp af blå og pink tusch farvelagt og fremhævet den skæve kønsrepræsentation i Politiken Kultur i en tilfældig uge valgt af en medarbejder på Politikens abonnementservice. Kultursektionen er valgt af mig, fordi det er den, jeg oftest læser. I projektet kan man se alle siderne i en hel uges Kultur. Titlen på mit projekt, udbruddet eller sloganet "feministisk bøsseævl", tog Politiken selvironisk på sig i en reklamekampagne fra 2005.

For at undgå at træffe subjektive valg, har jeg nogle regler, jeg skal forholde mig til, når jeg farvelægger:

- 1) Sætninger, hvor der kun er mænd repræsenteret, farvelægges blå. Sætninger, hvor der kun er kvinder repræsenteret, farvelægges pink. Dette gælder også ord som "datterselskab", "vismand", "formand", "jordemoder" osv.
- 2) Sætninger med ord, hvor man ved, hvilket køn vedkommende har, f.eks. "statsministeren", farvelægges blå, hvis det er en mand, pink, hvis det er en kvinde.
- 3) I sætninger, hvor begge køn er repræsenteret, farvelægges kun det kønnede ord (hun, sygeplejersken, Berit, Lars osv.).
- 4) Citater farvelægges i den farve, som henviser til den, som udtaler ordene. Hvis der findes et ord i citat, som henviser til et andet køn end det, den citerede har, farvelægges alene dette ord i den farve køn, det "tilhører".
- 5) Titler, i hvilke der forekommer kønnede ord, farvelægges, men kun titlen, ikke hele sætningen, som den står i. (Filmtitler, bogtitler osv.)
- 6) Kønsneutrale titler, som henviser til en i teksten tidligere nævnt person, er farvet i den farve, som repræsenterer det køn, vedkommende har. F.eks. hvis der står David Lynch i en sætning, og han derefter benævnes som "instruktøren"/"skaberen af værket", vil sætningen også farvelægges.

Farvelægningen vil, når alle sider sættes sammen i en udstilling, visuelt fremhæve kønsrepræsentationen som et stort farvet kort, men man kan som betragter også vælge at zoome ind og læse, hvad der står i de pink og blå felter, for at se *hvordan* kønnene er repræsenteret.

Skæve repræsentationer af køn

I Politikens kultursektion mandag 10. januar – søndag 16. januar 2011 er der tilsammen 110 sider. 79 af disse sider er overvejende blå, 21 sider er så godt som ligeligt fordelt i farverne, og 10 sider er overvejende pink.

Artikler og sider, som er overvejende pink (her 8 ud af de 10):

Tirsdag den 11. januar: Analyse om familievold.

Onsdag den 12. januar: Forside om operasanger. Godt plettet til med blå.

Torsdag den 13. januar: Leder om, hvordan kvinder i Mellemøsten blogger om sexchikane for at presse myndighederne til at få øjnene op for dette problem.

Torsdag den 13. januar: Debatindlæg om forholdene for de fødende på danske hospitaler.

Fredag den 14. januar: Interview med projektchef Lisbeth Østrup fra Teknik- og Miljøforvaltningen angående sagen om Israels Plads.

Fredag den 14. januar: Artikel om mode, chefsredaktørskifte i det franske Vouge.

Lørdag den 15. januar: Reportage fra pornoindustriens Oscar.

Lørdag den 15. januar: Interview med Anna Calvi. (Et studie i, hvorledes man skriver om kvindelige musikere).

Calvi og Cronhammar – to eksempler på, hvordan kønnene repræsenteres

Lørdag den 15. januar: Interview med musikeren Anna Calvi under overskriften "Når hun synger, er hun frygtløs". En overskrift, som hentyder til en kvinde, der ellers er noget skrøbelig. Calvi har spillet guitar i 20 år af sine 28 år – skal man snakke om hendes evner som guitarist? Ville man gjort det hos en mandlig musiker? Og interviewet fortsætter med: "Anna Calvi lyder som en mus, når man interviewer hende. Men på scenen opfører hun sit indre drama som original rockmusik." (...) "At hun som 17-årig besluttede sig for at overvinde sin blufærdighed og i løbet af de næste år arbejdede 5-6 timer om i dagen for at træde i karakter som sanger. Og at den store stemme langsomt voksede frem i hendes bryst." (...) "Stemmen i røret lyder mere, som om den kunne tilhøre en meget genert, lille engelsk pigemus på ca 14 år." (...) "... med den stædighed og knejsende stolte nakke, som Anna Calvi og hendes musik udtrykker." (...) "En stille, stædig pige." (...) "Guitaren er stadig hendes instrument i trioen, hvor Mally Marpaz spiller harmonium, og Daniel Maiden-Wood slår på trommer. En usædvanlig kombination, der stiller store krav til Anna Calvis evner som guitarist." (...) "... da den ukendte unge engelske sangerinde Anna Calvi med dukkeansigt, dramatisk rød mund og håret stramt tilbage tryllebandt salen ..."

Søndag den 16. januar: Portrætinterview med Ingvar Cronhammar. I modsætning til interviewet med Anna Calvi, som i stor grad handler om, hvor meget hun har arbejdet for at blive en god musiker, handler dette interview om, hvor intuitivt og tilfældigt Cronhammar arbejder. At han faktisk ikke helt gider, men at tingene bare kommer til ham af sig selv: "Det sker gerne, når han cruiser i sin store firhjulstrækker med en røvfuld country & western på

anlægget og pludselig kan mærke, at nu skal han slukke for musikken, så kun det monotone støj fra hjulene og vinden kan høres. ”Woo-woo-woo” hvisker han. ”Så kommer det. Og altid bagfra”, griner han.” (...) ”Du kan spørge om hvad som helst, men jeg har ikke ret mange svar på noget som helst. For jeg *aner* dybest set ikke, hvad jeg laver.” (...) ”Nogle af mine ting kan jeg stå ovenfor og tænke: Hvad i *helvede* er det her? Og hvor kommer det fra? Men det er de billeder der interesserer mig. Specielt fordi jeg ikke fatter en *skid* af, hvad jeg har gang i.” (...) ”Med den tætte manke, øjenbrynenes små horn og det lange brus af et skæg, der først ender, hvor mavens runding begynder. Som en vildmand, der er trådt lige ud af rigsvåbnet. Sådan staver man til mandfolk. I kød og blod.”

I portrætter af kvinder, er der tit mænd med i beskrivelsen af hende for at beskrive hendes virke og placere hende i en kunstsammenhæng. I tilsvarende tekster om mænd, virker det, som om de forklarer sig selv, og hvis der optræder kvinder i teksten, er det som oftest kvindeskikkelserne kone og mor. Også i dette interview:

”Han rejser sig og forsvinder over i huset efter vafler. Mens han er væk, dukker hans kone selvfølgelig op. Mild og smilende. Med æbleskiver.” Og så går hun igen.

Interessant at se, hvordan den kvindelige kunstner beskrives ud fra, hvordan hun har arbejdet hårdt for at blive dygtig, og hvordan den mandlige kunstner er et naturtalent, han har ikke dygtiggjort sig. Hvis man havde vendt de to historier om, ville man da tænkte, at en mandlig musiker, som skulle bruge så meget tid på at lære sig at synge og spille guitar, var lidt talentløs? Og at en kvindelig kunstner med den indstilling, som Cronhammar har, måske er lige lovlig ignorant i forhold til sit arbejde?

Et par andre generelle ting

I filmomtaler er der, næsten uden undtagelse, nævnt to mandlige og en kvindelig skuespiller. Instruktøren er, næsten uden undtagelse, mand.

En daglig kulturside, som går igen som meget blå, er Navne. Det er et markant flertal af mænd, der fremhæves på fødselsdage og lignende. Og Navne fremhæver jo folk, som man anser for at være vigtige.

Tit på navnesiderne har fødselaren kun én forælder: ”datter af en kobbersmed”, ”officerdatteren”, ”bankdirektørens søn”.